Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

УДК 373.5.016:811.111]:[37.091.33:004]:[37.015.3:005.32](045)

https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-11(45)-400-414

Казак Юлія Юріївна доктор філософії, доцент, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, тел.: (063) 897-49-91, https://orcid.org/0000-0001-6791-4884

Радішевська Анна Вячеславівна здобувач вищої освіти, факультет іноземних мов, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, тел.: (04744) 40392, https://orcid.org/0009-0006-0550-8593

Казак Олександр Олександрович здобувач вищої освіти, Комунальний заклад «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», м. Умань, тел.: (099)190-17-21, https://orcid.org/0009-0006-0531-5732

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ДО ОПАНУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ

Анотація. Щоб ефективно орієнтуватися в динамічному ландшафті освітніх галузей, важливо мати доступ до інформації не лише рідною, але й іноземними мовами. Це підкреслює першорядне значення вивчення іноземних мов, зокрема англійської, в рамках сучасної системи освіти. Основною метою іншомовної освіти має бути розвиток комунікативної компетентності здобувачів загальної середньої освіти та їхнє практичне володіння іноземною мовою. Міждисциплінарні зв'язки, різноманітні педагогічні методи та фокус на міжкультурному розумінні – все це важливі елементи, які сприяють успішному оволодінню мовою та всебічному розвитку здобувачів освіти. Мотивацією до вивчення англійської мови є досвід ранніх досягнень, а нова і цікава методика навчання може допомогти подолати цю проблему і розкрити весь потенціал опанування англійської мови. Метою дослідження є вивчення ефективності застосування ігор як інструменту мотивації здобувачів загальної середньої освіти до вивчення англійської мови, зокрема, оцінка впливу ігрових методів на зацікавленість учнів, покращення їхніх навичок спілкування та загальний рівень успішності в навчанні. Впроваджуючи ігрові підходи навчання на уроках англійської мови, педагоги можуть створити більш динамічне та захоплююче освітнє середовище, що сприяє мотивації здобувачів загальної середньої освіти до вивчення іноземної мови.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

Рекомендації, представлені в цьому дослідженні, надають практичну основу для ефективного впровадження, підкреслюючи важливість чітких освітніх цілей, різноманіття ігрових форматів та створення позитивної і сприятливої атмосфери. Крім того, заохочення до освітньої діяльності в ігровій формі вдома розширює навчальний досвід поза межами класу, сприяючи мотивації до вивчення мови.

Ключові слова: мотивація, комунікативна компетентність, ігрове навчання, освітнє середовище, когнітивні функції, здобувачі закладів загальної середньої освіти.

Kazak Yuliia Yuriivna Doctor of Philosophy, Associate Professor, Associate Professor of English and Methodology Department, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, tel.: (063) 897-49-91, https://orcid.org/0000-0001-6791-4884

Radishevska Anna Viacheslavivna higher education applicant, Faculty of Foreign Languages, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, tel.: (04744) 40392, https://orcid.org/0009-0006-0550-8593

Kazak Oleksandr Oleksandrovych higher education applicant, Municipal institution “Taras Hryhorovych Shevchenko Humanitarian and Pedagogical College of Cherkasy Regional Council”, Uman, tel.: (099) 190-17-21, https://orcid.org/0009-0006-0531-5732

INCREASING THE LEVEL OF MOTIVATION OF APPLICANTS OF GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS TO LEARN ENGLISH THROUGH THE USE OF GAMIFICATION

Abstract. In order to effectively navigate the dynamic landscape of educational fields, it is important to have access to information not only in a native language, but also in foreign ones. It emphasises the paramount importance of learning foreign languages, in particular English, within the modern education system. The main goal of foreign language education should be to develop the communicative competence of general secondary education applicants and their practical knowledge of a foreign language. Interdisciplinary connections, various pedagogical methods and the focus on intercultural understanding are all important elements that contribute to successful language acquisition and the comprehensive development of education applicants. The motivation to learn English comes from the experience of early achievement, and new interesting teaching methods can help overcome this problem and unlock the full potential of English language learning. The aim of the study is to investigate the effectiveness of using games as a tool for motivating general secondary education applicants to learn English, in particular, to assess the impact of game methods on students’ interest, improvement of their

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

communication skills and overall academic performance. By implementing game-based learning approaches in the English language classroom, teachers can create a more dynamic and engaging learning environment that helps motivate general secondary education applicants to learn a foreign language. The recommendations presented in this study provide a practical framework for effective implementation, emphasising the importance of clear learning objectives, a variety of game formats and a positive and supportive atmosphere. In addition, encouraging game-based learning activities at home extends the learning experience beyond the classroom, promoting motivation to learn the language.

Keywords: motivation, communicative competence, game-based learning, educational environment, cognitive functions, applicants of general secondary education institutions.

Постановка проблеми. Належний рівень мотивації є основою для успішного опанування здобувачами освітнього компоненту та вивчення англійської мови загалом. Означений рівень мотивації не тільки сприяє інтелектуальному розвитку, але й досягненню академічного успіху здобувачів загальної середньої освіти. Формування мотивації до вивчення англійської мови ускладнюється низкою факторів: мінливим освітнім середовищем, потребою розвивати в учнів навички самостійного навчання та формувати стійкий інтерес до отримання знань [1].

Вміння ефективно використовувати іноземну мову відкриває нові горизонти для майбутнього. Здобувачі загальної середньої освіти, які добре володіють англійською мовою, користуються такими перевагами, як можливість спілкування з носіями мови, доступ до більшого обсягу інформації та перспективи для майбутньої професії. Сьогодення домінує у конкурентному відборі – конкурси, екзамени, етапи процесу прийому на роботу часто залежать від знання іноземної мови. Все це підкреслює цінність іноземних мов у сучасному соціально-економічному світі.

Значущість англійської мови створює позитивне конкурентне середовище, яке мотивує здобувачів освіти різного віку прагнути до високої якості освіти та безперервного розвитку. Тому важливо досліджувати й розуміти конкретні фактори, що спонукають учнів до вивчення англійської мови, адже ці знання допоможуть нам виховати у дітей любов до мови, підготувати їх не лише до успішного складання екзаменів та спілкування з однолітками, але й до їхнього успішного майбутнього.

В Україні затверджено низку законодавчих актів, які створюють передумови для розвитку мовної освіти та сприяють вивченню англійської мови на всіх освітніх рівнях. Зокрема, Закон України «Про освіту» визначає основні принципи державної політики у сфері освіти та підтримку вивчення іноземних мов, Закон України «Про загальну середню освіту» регулює питання навчання у закладах загальної середньої освіти та викладання

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

іноземних мов як обов'язкових освітніх компонентів в освітній програмі, Закон України «Про вищу освіту» визначає порядок вивчення англійської мови, з метою підготовки фахівців, здатних конкурувати на ринку праці. Національна стратегія розвитку освіти в Україні передбачає розвиток мовної освіти, у тому числі вивчення англійської мови як пріоритетного напряму. Програма «Європейська освіта» спрямована на інтеграцію української освіти у європейський освітній простір включно з покращенням знань з іноземних мов. Закон «Про застосування англійської мови в Україні» встановлює правові основи для впровадження англійської мови в різних сферах життя країни, забезпечуючи її популяризацію та підтримку в освітньому та професійному середовищах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів загальної середньої освіти присвячені наукові доробки О. Коваленко, Т. Полонської, В. Редько, О. Рудич, В. Савинської, І. Свириденко, Н. Теличко та ін. Формування мотивації до вивчення англійської мови стало предметом наукових пошуків Н. Арістової, А. Назарчук, О. Пахомової, О. Піскун, Л. Халявки та ін. Науковці Г. Борецька, Н. Волкова, А. Галенко, Н. Годованець, М. Дегтярьова та ін. досліджували застосування інтерактивного підходу в процесі навчання англійської мови.

Метою статті є вивчення ефективності застосування ігор як інструменту мотивації здобувачів загальної середньої освіти до вивчення англійської мови, зокрема, оцінка впливу ігрових методів на зацікавленість учнів, покращення їхніх навичок спілкування та загальний рівень успішності в навчанні.

Виклад основного матеріалу. Наше дослідження спрямоване на вивчення мотивації здобувачів загальної середньої освіти щодо опанування англійської мови, зосереджуючись на їхніх перспективах, а також на тому, як нові педагогічні методи впливають на їхню внутрішню мотивацію та задоволення від процесу навчання. Дослідники Pintrich & Schunk зробили висновок, що мотивацію визначають віра у власну здатність досягти успіху (самоефективність) та оцінка здобувачем освіти навчального завдання. Це також бажання і готовність брати активну участь в освітніх заходах [8].

Навчальна мотивація в своїй основі визначається пізнавальними потребами здобувача загальної середньої освіти, які слугують каталізатором його прагнення до знань. Ці потреби не вказують на конкретний предмет, а швидше сприяють загальному бажанню навчатися. Мотиваційний аспект в освітньому середовищі включає цілісну взаємодію пізнавальних потреб, внутрішніх рушійних сил (мотивів) та усвідомлення значущості й актуальності освітнього процесу.

Ключовим фактором успішного навчання є наявність пізнавальних потреб разом із мотивами особистісного зростання, самореалізації та самовираження. Емоційна реакція на ці пізнавальні потреби виявляється у вигляді внутрішнього інтересу до освітнього компонента.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

Наше дослідження має на меті визначити, чи може інтеграція навчальних ігор у процес вивчення англійської мови стати ефективним інструментом для підвищення мотивації учнів. Гра здатна перетворити традиційні заняття на захопливий та інтерактивний досвід, що, в свою чергу, сприяє розвитку внутрішньої мотивації до навчання та підвищує впевненість у собі учнів через відчуття успіху.

Перехід від початкової до середньої школи є етапом значних змін у когнітивному та соціально-емоційному розвитку здобувачів освіти. Підлітковий вік, який відзначається швидким фізичним і психологічним розвитком, ставить перед педагогами унікальні виклики, особливо у питанні підвищення мотивації на заняттях. Традиційні уроки можуть видаватися менш актуальними, оскільки учні зіштовхуються з проблемами ідентичності, соціального прийняття та самопізнання. Зосередженість на навчанні може знижуватися, а перспективи майбутнього можуть не знаходити відгуку в цій віковій групі [4].

Проте цей період також відкриває для педагогів цінні можливості для акценту на потужних внутрішніх мотивах. Учням середнього шкільного віку притаманна природна цікавість до навколишнього світу та сильне бажання соціальної взаємодії і визнання з боку однолітків. Використовуючи ці природні потреби, учителі можуть створити динамічне освітнє середовище, яке не тільки сприятиме вияву справжньому інтересу до освітніх компонентів, але й підтримуватиме мотивацію здобувачів освіти [7].

Один із ключових підходів полягає в узгодженні навчальних підходів із пізнавальними інтересами учнів цієї вікової групи. Здобувачі закладів загальної середньої освіти зацікавлені в діяльності, яка становить для них інтелектуальний виклик, сприяє розвитку навичок розв’язання проблем та стимулює до дослідження та відкриттів. Інтеграція таких елементів, як дебати, моделювання та проєктне навчання, може ефективно перетворити абстрактні поняття на захоплюючий досвід [6].

Ще одним важливим компонентом є формування взаємодії в класі. Колективна діяльність, така як групова робота та рольові ігри, надає учням можливість спілкуватися з однолітками, висловлювати свої ідеї та отримувати підтримку як від вчителів, так і від однокласників. Така атмосфера співпраці підсилює соціальні аспекти навчання, роблячи здобуття знань спільною справою [8].

Технологічний прогрес покращує освітній процес для здобувачів загальної середньої освіти. Інтерактивні мультимедійні презентації, навчальні ігри та онлайн-ресурси сприяють розвитку цифрової грамотності та створюють захоплююче, візуально привабливе середовище для навчання. Ці засоби є особливо корисними для закріплення словникового запасу, граматичних знань та навичок вимови, перетворюючи процес запам’ятовування на інтерактивний і приємний досвід [2].

Наше дослідження заглиблюється в ефективність цих підходів у контексті вивчення англійської мови. Включаючи різноманітні види діяльності,

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

які задовольняють соціальні, емоційні та когнітивні потреби здобувачів освіти середнього шкільного віку, ми прагнемо розвинути в них внутрішній інтерес до англійської мови. Цей багатогранний підхід, що охоплює спільну роботу, інтеграцію технологій та зосередженість на застосуванні знань у реальному світі, дає можливість здобувачам освіти розвинути міцну основу для вивчення англійської мови, виховуючи почуття досягнення та любов до навчання впродовж усього життя.

Основою ефективного навчання є добре структурований урок, де освітній процес переходить від простого наслідування до самостійної та творчої діяльності. Мотивація, що стимулює таку активність, формується внаслідок складної взаємодії багатьох факторів – цілей, пізнавальних інтересів, соціальних аспектів, моральних принципів і практичного застосування знань.

Наше дослідження проходило в три етапи: доінтервенційний, інтервенційний і постінтервенційний, на кожному з яких застосовувалися спеціальні інструменти збору даних для отримання відповідей на поставлені дослідницькі запитання. Доінтервенційний етап передбачав спостереження, інтерв'ю з учителем і початкове анкетування здобувачів освіти. Інтерв'ю з учителем англійської мови надало уявлення про мотиваційні методики, які використовувалися на заняттях. Крім того, анонімна анкета для самостійного заповнення, запропонована всім учасникам дослідження, допомогла оцінити їхнє ставлення та внутрішню мотивацію до вивчення англійської мови. На завершення цього етапу було розроблено план інтервенційних уроків.

На інтервенційному етапі було вирішено дослідити ефективність навчальних ігор як одного з десяти типів мотивації. У процесі планування цього етапу були розроблені різноманітні вправи, спрямовані на конкретний вид мотивації. Нижче наведено їхню характеристику:

1. Мотивація навчальної діяльності через бесіду. Тема: Минулий і теперішній часи. Вправа: у методиці використовуються наочні матеріали, що зображують контрастні часові періоди, наприклад, минуле та сьогодення. Вчитель розпочинає активну бесіду, пов'язуючи вивчений раніше матеріал з новими поняттями, такими, як минулий простий і теперішній простий часи. Ця дискусія стимулює практичне застосування часових форм, дозволяючи здобувачам загальної середньої освіти зрозуміти, що лежить в основі граматичних правил. Це не лише покращує запам'ятовування, але й сприяє глибшому розумінню та зацікавленості.

2. Мотивація навчання через створення проблемної ситуації. Тема: Казки. Хід роботи: учні працюють у групах над аналізом тексту про зустріч дівчат із казковими персонажами. Виникає «проблемна ситуація», яка стимулює обговорення правдивості персонажів і питання існування фей. Це сприяє розвитку навичок критичного мислення та заохочує здобувачів освіти протиставляти факти і думки, представлені в історії. Завдяки активній роботі над цими питаннями учні стають більш зацікавленими в освітньому процесі.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

3. Мотивація навчальної діяльності за технологією «Незакінчене речення». Тема: Минулий та теперішній часи. Вправа: Учні отримують картки з незакінченими реченнями типу "I feel (felt) when I...", що відповідають темі уроку. Завершення цих речень активізує наявні знання і закріплює використання теперішнього та минулого часів у відповідях. Такий підхід слугує відправною точкою для подальшого обговорення і вивчення граматичних аспектів, забезпечуючи більш глибоке розуміння матеріалу.

4. Мотивація до навчання через створення власноруч виготовлених наочних посібників. Тема: Здоровий спосіб життя. Вправа: працюючи в групах, здобувачі створюють «міні-книжки» з рекомендаціями щодо здорового способу життя. Цей процес передбачає малювання і написання текстів, що сприяє командній роботі та творчому самовираженню. Окрім здобуття знань, учні розвивають важливі навички спілкування та співпраці, а також мають можливість творчо виражати себе.

Окрім наведених прикладів, цей розділ можна було б розширити:

- Інтеграція таблиць і діаграм для візуальної демонстрації часових форм дієслів. Такий підхід особливо корисний для учнів, які краще засвоюють граматичні поняття через наочне представлення.
- Здобувачі освіти складають речення, переставляючи картки зі словами на дошці, що допомагає закріпити структуру речення та порядок слів. Ця кінестетична вправа захоплює учнів і сприяє глибшому розумінню конструкції речень.

5. Мотивація навчальної діяльності за допомогою творчих завдань. Тема: Захист природи (приклад 1). Тема: Віртуальна зірка/уявна тварина. Вправа: здобувачі створюють футболки з візуальними зображеннями та повідомленнями, пов’язаними з темою. Для таких тем, як «Віртуальна зірка» або «Уявна тварина», учні презентують свої творчі роботи, використовуючи малюнки, фотографії тощо. Ці види діяльності надають можливості для самовираження та дослідження, що дає змогу здобувачам освіти встановити особистий зв’язок з навчальним матеріалом.

6. Мотивація навчальної діяльності у процесі дидактичних ігор.

Ігри сприяють реалізації інтерактивного способу практикування мовних навичок, що вможливлює формування позитивного ставлення до навчання. Наприклад:

- Барон Мюнхгаузен: Учні вигадують неправдиві твердження, пов’язані з граматичним поняттям (наприклад, майбутній простий час), які згодом спростовуються в класі. Ця ігрова вправа сприяє кращому засвоєнню матеріалу.
- Крокодил: Команди використовують міміку та жести, щоб передати повідомлення, яке прошепотів вчитель, розвиваючи уважність, комунікацію та командну роботу в невимушеній атмосфері.
- Ланцюжок: Здобувачі будують «ланцюжок» думок, відповідей чи слів, посилюючи увагу та активну участь, зберігаючи динаміку освітнього процесу.

- Суфлер: Двоє учнів співпрацюють для створення речення на обрану тему, що зміцнює їхні навички комунікації та побудови речень в соціальному та інтерактивному середовищі.

5. Мотивація навчальної діяльності через відеоуроки, рольові ігри та написання пісень. Активність: Здобувачі дивляться відео, виконують відповідні завдання, вивчають пісні та беруть участь у рольових іграх. Ці різноманітні види діяльності відповідають різним стилям навчання, забезпечуючи інклюзивність і задовольняючи потреби всіх здобувачів.

6. Мотивація діяльності на основі тексту для розуміння.

Вправа 1: Здобувачі порівнюють змінені версії одного й того ж тексту, щоб визначити та проаналізувати зміни. Ця вправа розвиває навички уважного читання, критичне мислення та увагу до деталей.

Вправа 2: Вчитель читає текст з навмисно зробленими помилками. Здобувачі визначають і записують помилки, розвиваючи навички активного слухання та розуміння. Такий ігровий підхід зацікавлює здобувачів, спонукаючи їх аналізувати матеріал на предмет точності.

7. Мотивація навчальної діяльності через екстраполяцію.

- Приклад 1: Здобувачів освіти описують себе через двадцять років, використовуючи структуру «куди» для прогнозування свого майбутнього життя (особисте життя, робота, хобі).
- Приклад 2: Учні порівнюють своє дитинство, теперішнє життя та уявне майбутнє, використовуючи для вираження своїх думок комбінацію Future Simple, Present Simple та “going to”. Ця вправа дозволяє здобувачам освіти персоналізувати своє навчання і розвивати здатність проєктувати майбутні можливості.

8. Мотивація навчання на основі діяльнісного підходу.

- Опитування під керівництвом учителя: здобувачам освіти ставлять запитання, заохочуючи метапізнання. Це спонукає їх визначати навчальні цілі, стратегії та бажані результати, виховуючи почуття відповідальності та підзвітності за свій освітній шлях.
- Самостійна освітня діяльність: здобувачів заохочують керувати власною пізнавальною діяльністю спираючись на наявні знання, цілі та мотивації для самостійного виконання завдань. Це дає учням можливість контролювати темп навчання, виховуючи впевненість у собі та почуття досягнутого.

Насамкінець, післяінтервенційний етап був спрямований на оцінку ефективності впроваджених підходів. Для цього етапу були зібрані дані за допомогою фінальної анкети для учнів, метою якої було оцінити зміни у ставленні та мотивації до вивчення англійської мови після впровадження нових підходів.

Заняття, проведене у традиційному стилі, показало наступні результати. Незважаючи на позитивний і спокійний настрій здобувачів освіти, що

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

свідчило про їхню адаптацію до вчителя та атмосфери класу, помітно бракувало інтересу до деяких видів діяльності. Повторювані вправи та письмові завдання, здавалося, втратили ефективність як мотиваційні інструменти. Це проявилося через різні ознаки: розмови на сторонні теми, ігрові паузи, небажання брати участь у вербальному обговоренні та мінімальні зусилля у виконанні письмових завдань. Лише невелика частина учнів залишалася повністю залученою до всіх видів діяльності.

На наступному етапі дослідження було розроблено початкову анкету для здобувачів освіти, яка надала всебічне розуміння факторів, що впливають на їхню мотивацію на уроках англійської мови. На основі отриманої інформації було виокремлено засади для створення мотивуючого освітнього середовища. У таблиці 1 подано кількісні дані відповідей на запитання 1–7, а результати відповідей на запитання 8 представлені в описовій формі.

Таблиця 1

Результати первинного анкетування здобувачів

Питання	Відповіді	
	Позитивно, %	**Негативно, %**
1. Вам подобаються заняття з англійської мови?	15 (75%)	5 (25%)
2. Чи вважаєте ви, що англійська легша за інші іноземні мови?	9 (45%)	11 (55%)
3. Чи любите Ви працювати в групах?	8 (40%)	12 (60%)
4. Ви проводите на уроках англійської мови ігри та цікаві вправи?	11 (55%)	9 (45%)
5. Чи соромитеся Ви виступати перед класом?	14 (70%)	6 (30%)
6. Яка атмосфера зазвичай панує на уроках англійської мови?	12 (60%)	8 (40%)
7. Чи використовуєте ви додаткові матеріали, окрім підручників з англійської мови?	13 (65%)	7 (35%)

Останнє запитання 8 стосувалося навчальних цілей учнів. Цікавим виявився їх розподіл: 12 учнів вказали, що вивчають англійську мову з практичних міркувань, що відображає їхню інструментальну мотивацію. Усвідомлення практичних цілей (наприклад, майбутня кар'єра, подорожі) може допомогти адаптувати навчання до їхніх інтересів. З іншого боку, інтегративна мотивація (бажання вивчати мову для зв'язку з культурою) була відображена у 8 відповідях.

Наступним дослідницьким етапом було підсумкове анкетування здобувачів освіти. Згідно з оцінкою ефективності, можна зробити висновок, що використання обраних ігрових вправ позитивно вплинуло на рівень мотивації здобувачів.

Під час підготовки до експериментальних уроків акцент було зміщено з традиційних, потенційно виснажливих вправ на більш цікавий формат з

використанням дидактичних ігор. Такий підхід мав на меті вийти за рамки простого запам'ятовування, інтегрувавши вивчення мови в ігрову форму. Також були включені групові вправи для сприяння спільному навчанню та спілкуванню між здобувачами освіти.

Вищезгадані навчальні ігри використовувалися для створення позитивного освітнього середовища, сприятливого для спілкування і набуття нових знань. При цьому наголошувалося на важливості збереження освітньої мети. Обрані ігри були розроблені з педагогічною метою, щоб сприяти кращому засвоєнню здобувачами освіти англомовних концепцій. Після спостережень стало очевидним, що змагальний характер ігор покращив освітній процес, заохочуючи здобувачів активно використовувати свої знання та навички у творчий та стратегічний спосіб. Крім того, це ігрове змагання було корисним у питанні зменшення стресу і втоми здобувачів, що в кінцевому підсумку призвело до підвищення рівня мотивації.

Аналіз відповідей фінальної анкети для здобувачів довів ефективність експериментальних підходів з точки зору їхньої мотивації та заохочення. Більшість здобувачів відповіла позитивно:

1. Підвищення інтересу до вивчення англійської мови *(17 – цікаво; 2 – скоріше цікаво; 1 – нудно)*;

2. Покращення розуміння *(12 – розуміють набагато краще; 6 – трохи; 2 – зовсім не розуміють)*;

3. Підвищення активності та комфорту під час спілкування англійською мовою *(14 – активно беруть участь; 4 – іноді беруть участь; 2 – соромляться)*;

4. Ставлення до навчання *(14 – набагато цікавіше; 6 – дещо цікаво; 0 – нецікаво)*.

Високий відсоток позитивних відповідей свідчить про те, що інтервенційні заходи сприяли підвищенню мотивації здобувачів освіти до вивчення англійської мови. Хоча більшість із них активно брали участь у груповій роботі, певна категорія здобувачів потребує додаткової підтримки для того, щоб почуватися комфортно та працювати в команді. Зменшення кількості здобувачів у групі, розподіл ролей та завдання оптимальної складності сприяють формуванню посиленого інтересу до активної взаємодії із однолітками.

Переважна більшість позитивних відгуків до подальшого використання ігрових методик *(18 – позитивних відповідей; 2 – негативних)* свідчить про ефективність експерименту. Однак, враховуючи негативні відповіді, вчителю слід означити причини неефективності означених підходів для їх подальшого вдосконалення.

Для вирішення означених проблем розроблено наступні заходи:

- *Подолання сором'язливості*. Такі підходи, як створення безпечного простору для практики, розвиток впевненості через оптимальні завдання та альтернативні форми участі, можуть допомогти подолати тривожність.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

- *Підвищення інтересу*. Хоча деяким здобувачам освіти подобаються ігри та вправи, варто урізноманітнити ці методи та залучити учнів до завдань, яким вони надають перевагу. Це може задовольнити різні стилі навчання та зберегти мотивацію.
- *Розуміння цілей*. Пристосування навчання до інструментальних цілей здобувачів (наприклад, вивчення лексики, необхідної для майбутньої кар'єри) може підвищити мотивацію для вивчення англійської мови. Крім того, зміцнення зв'язків між мовою та культурою може посилити інтегративну мотивацію.

Зосередившись на цих аспектах, вчитель зможе створити більш захоплююче та мотиваційне освітнє середовище для всіх учнів. Крім того, на основі результатів дослідження ми розробили низку рекомендацій щодо ефективного ігрового навчання на заняттях з англійської мови.

На заняттях:

- *Зосередженість на розвитку навичок.* Ігри слід обирати або адаптувати відповідно до конкретних навчальних цілей у плані уроку. Не варто дозволяти, щоб розваги затьмарювати навчальну мету. При виборі гри потрібно враховувати розширення словникового запасу, граматичну практику або розвиток комунікативних навичок.

Приклад: Для закріплення лексики, що стосується покупок, можна створити гру на кшталт «Бінго», в якій здобувачі відмічають предмети, коли чують або бачать, як їх називають (тут можна використовувати електронні картки).

- *Різноманітність ігрових форматів*. Доцільно застосовувати різні формати ігор, аби задовольнити різні стилі навчання та заохочення. Можна використовувати поєднання шарад, бінго, або ігор на асоціації, щоб зацікавити здобувачів і викликати в них ентузіазм.

Приклад: Після гри «Крокодил» варто провести гру «Естафета зі списком покупок», де команди змагаються, щоб записати якомога більше слів, пов'язаних з покупками, за певний проміжок часу.

- *Ігри, створені здобувачам освіти.* Доцільно заохочувати здобувачів створювати власні ігри на основі змісту уроку. Це сприяє підвищенню інтересу та заохоченню учнів, збільшенню їхньої активності та мотивації.

Приклад: Після того, як здобувачі освіти ознайомляться з формами привітань, можна запропонувати їм розробити гру «Вітальні шаради», де вони розігрують різні види привітань (наприклад, рукостискання, уклін), а клас повинен відгадати їх.

- *Прості та зрозумілі правила.* Необхідно переконатися, що правила гри чіткі та зрозумілі всім здобувачам освіти. За потреби можна провести демонстрації та тренувальні раунди, щоб переконатися, що всі знайомі з алгоритмом гри.

Приклад: Перед тим, як грати в «Крокодила», варто встановити часовий ліміт на хід і пояснити, що актор не може використовувати жодних звуків.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

- *Відзнака участі і зусиль.* Зосередженість на зусиллях та участі, а не на перемозі. Це створює більш інклюзивне середовище і заохочує здобувачів, які вагаються щодо участі.

Приклад: Після гри доцільно заохотити здобувачів, які брали активну участь, навіть якщо їхня команда не перемогла. Необхідно відзначати здобувачів, які допомагали своїм товаришам по команді.

У розробці уроків:

- *Чіткі навчальні цілі*. Перед початком гри важливо чітко визначити конкретні мовні навички чи знання, які здобувачі будуть розвивати під час гри. Необхідно обирати гру, яка відповідає цим цілям.

Приклад: Метою вправи «Естафета зі списком покупок» є закріплення лексики, пов'язаної з покупками.

- *Активізація попередніх знань.* Перед початком гри варто продумати вправи, які активізують попередні знання, пов'язані з темою гри або з навчальною метою. Це може бути мозковий штурм словникового запасу, повторення граматичних структур або швидка вступна гра.

Приклад: Перед початком гри «Естафета зі списком покупок» можна провести мозковий штурм і укласти список товарів, які здобувачі можуть знайти в магазині.

- *Чіткі інструкції та демонстрація.* Чітке роз'яснення правил гри, механізму та системи підрахунку балів. Доцільно провести демонстраційний раунд, зігравши в гру самостійно або залучивши учня-волонтера, щоб продемонструвати ігровий процес.

Приклад: Продемонструвати вправу «Крокодил», розігруючи просте слово, а здобувачі освіти повинні відгадати його.

- *Адаптація рівнів складності.* Адаптація гри для здобувачів освіти з різними здібностями. Варто пропонувати різні рівні складності в межах однієї гри або надавати альтернативні завдання для здобувачів, які потребують додаткової підтримки, або для тих, хто досягає успіху.

Приклад: У вправі "Shopping List Relay Race" здобувачі з високим рівнем підготовки можуть писати речення, використовуючи слова зі словника, а не просто перераховувати їх.

- *Підкріплення навчальних цілей.* Після гри важливо знайти кілька хвилин для підбиття її підсумків. Доцільним є означення навчальних цілей, на досягнення яких була спрямована гра та обговорення ключових лексичних або граматичних труднощів під час гри. Це посилить зв'язок між грою та мовними навичками, що практикуються.

Приклад: Після гри «Естафета зі списком покупок» можна обговорити різні категорії товарів, що з'явилися (наприклад, їжа, одяг, електроніка). Учні можуть поділитися словом, яке їм здалося найскладнішим під час гри.

- *Неформальні спостереження.* Можна використовувати ігрову діяльність як можливість для неформального оцінювання. Необхідно спосте-

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 11(45) 2024

рігати за участю здобувачів, використанням ними словникового запасу та рівнем їх комунікативних навичок під час гри. Це сприяє кращому плануванню занять та визначенню сфери додаткової підтримки для здобувачів освіти.

Приклад: Спостерігаючи за здобувачам освіти під час гри «Крокодил», доцільно звернути увагу на те, які слова виявилися складними для вгадування. Це може свідчити про необхідність додаткової практики з цими словами на наступних уроках.

- *Навчальні ігри та додатки.* Багато онлайн-ресурсів пропонують інтерактивні ігри, які можуть доповнити заняття в класі. Технології слід використовувати стратегічно, а не як заміну добре продуманій ігровій діяльності під керівництвом вчителя.

Приклад: Перед грою в «Бінго» доцільно використовувати додаток для цифрових карток, щоб продемонструвати слова, пов'язані з шопінгом. Здобувачі можуть відмічати слова, які вони чують на своїх електронних пристроях.

Поза межами класу:

- *Домашні завдання в ігровій формі.* Домашні завдання з елементами гри можуть зробити практику лексики чи граматичних структур більш цікавою для здобувачів освіти.

Приклад: Здобувачі можуть створити власні картки "Shopping List Bingo" зі словами для повторення вдома.

- *Інтерес батьків.* Важливо заохочувати батьків включати ігри для вивчення мови у сімейні ігрові вечори. Вчитель може запропонувати їм ресурси та пропозиції щодо відповідних ігор, в які можна грати вдома.

Приклад: Запропонуйте настільні або карткові ігри, доступні як англійською, так і рідною мовою здобувачів освіти. Учні можуть практикувати переклад слів або виразів під час гри.

Висновки. Впроваджуючи ігрові підходи навчання на уроках англійської мови, педагоги можуть створити більш динамічне та захоплююче освітнє середовище, що сприяє мотивації здобувачів загальної середньої освіти до вивчення іноземної мови. Рекомендації, представлені в цьому дослідженні, надають практичну основу для ефективного впровадження, підкреслюючи важливість чітких освітніх цілей, різноманіття ігрових форматів та створення позитивної і сприятливої атмосфери. Крім того, заохочення до освітньої діяльності в ігровій формі вдома розширює навчальний досвід поза межами класу, сприяючи мотивації до вивчення мови.

Література:

1. Бессараб А., Пономаренко О. Способи формування мотивації школярів до дистанційного навчання: огляд зарубіжного та українського досвіду. *Науковий журнал Хортицької національної академії.* 2020. Вип. 1 (2). С. 64–74. URL: https://journal.khnnra.edu.ua/index.php/files/article/download/120/120/ (дата звернення: 15.11.2024).

2. Наволокова Н. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Харків : ВГ «Основа», 2010. 176 с. URL: https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt=0%2C5&q=7.%09 Navolokova%2C+H.+%282010%29.+Encyclopedia+of+pedagogical+technologies+and+innovations&btnG= (дата звернення: 15.11.2024).

3. Burhonova G. Modern Methods of Teaching a Foreign Language at a Non-linguistic University. *Bulletin of Science and Practice*. 2021. T. 7. № 5. C. 475–484. URL: https://www.researchgate.net/publication/351639088_Modern_Methods_of_Teaching_a_Foreign_Language_at_a_Non-linguistic_University (date of access: 15.11.2024).

4. Busch B. Secrets of the teenage brain: A psychologist's guide for teachers. *The Guardian.* 2015. URL: https://www.theguardian.com/teacher-network/2015/dec/09/teenage-brain-psychologist-guide-teachers-classroom (date of access: 15.11.2024).

5. Cambridge Dictionary. English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: https://dictionary.cambridge.org/ (date of access: 15.11.2024).

6. Chanyoo N. The Comparison of Motivating Factors for Taking English and Other Foreign Languages Among Thai College Students. *Theory and Practice in Language Studies*. 2022. Vol. 12, No. 6. P. 1087–1097. URL: https://www.researchgate.net/publication/361034840_The_Comparison_of_ Motivating_Factors_for_Taking_English_and_Other_Foreign_La (date of access: 15.11.2024).

7. Dafermos M., Marvakis A. Theoretical Psychology: Global Transformations and Challenges. Ontario : Cactus Press, 2011. URL: https://www.academia.edu/28824821/Theoretical_Psychology_Global_Transformations_and_Challenges (date of access: 15.11.2024).

8. Pintrich P. R., Schunk D. H. Motivation in education: Theory, research, and applications (2nd ed.). Merrill Prentice Hall. 2002. URL: https://scholar.google.com.ua/scholar?hl= uk&as_sdt=0%2C5&q=8.%09Pintrich%2C+P.+R.%2C+Schunk%2C+D.+H.+%282002%29.+Motivation+in+education%3A+Theory%2C+research%2C+and+applications+&btnG= (date of access: 15.11.2024).

References:

1. Bessarab, A., Ponomarenko, O. (2020). Sposoby formuvannia motyvatsii shkoliariv do dystantsiinoho navchannia: ohliad zarubizhnoho ta ukrainskoho dosvidu [Ways of formation of pupils' motivation in distance learning: review of foreign and Ukrainian experience]. *Naukovyi zhurnal Khortytskoi natsionalnoi akademii – Scientific Journal of Khortytsia National Academy, 1*(*2),* 64–74. Retrieved from: https://journal.khnnra.edu.ua/index.php/files/article/download/120/120/ [in Ukrainian].

2. Navolokova, N. (2010). Entsyklopediia pedahohichnykh tekhnolohii ta innovatsii [Encyclopedia of pedagogical technologies and innovations]. Kharkiv: VH "Osnova". Retrieved from: https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt=0%2C5&q=7.%09 Navolokova%2C+H.+%282010%29.+Encyclopedia+of+pedagogical+technologies+and+innovations&btnG= [in Ukrainian].

3. Burhonova, G. (2021). Modern Methods of Teaching a Foreign Language at a Non-linguistic University. *Bulletin of Science and Practice, 7(5),* 475–484. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/351639088_Modern_Methods_of_Teaching_a_Foreign_Language_at_a_Non-linguistic_University [in English].

4. Busch, B. (2015). Secrets of the teenage brain: A psychologist's guide for teachers. *The Guardian.* Retrieved from: https://www.theguardian.com/teacher-network/2015/dec/09/teenage-brain-psychologist-guide-teachers-classroom [in English].

5. Cambridge Dictionary. English Dictionary, Translations & Thesaurus. Retrieved from: https://dictionary.cambridge.org/ [in English].

6. Chanyoo, N. (2022). The Comparison of Motivating Factors for Taking English and Other Foreign Languages Among Thai College Students. *Theory and Practice in Language Studies*, *12*, *6*, 1087–1097. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/361034840_The_Comparison_of_Motivating_Factors_for_Taking_English_and_Other_Foreign_La [in English].

7. Dafermos, M., Marvakis, A. (2011). Theoretical Psychology: Global Transformations and Challenges. Ontario: Cactus Press. Retrieved from: https://www.academia.edu/28824821/Theoretical_Psychology_Global_Transformations_and_Challenges [in English].

8. Pintrich, P. R., Schunk, D. H. (2002). Motivation in education: Theory, research, and applications (2nd ed.). Merrill Prentice Hall. Retrieved from: https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt=0%2C5&q=8.%09Pintrich%2C+P.+R.%2C+Schunk%2C+D.+H.+%282002%29.+Motivation+in+education%3A+Theory%2C+research%2C+and+applications+&btnG= [in English].